

ДІЛО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. шва. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 11—12 год. передпол.
Реклама не зворотиться.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 420 ш.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ш., Німеччині 750
ш., Швейцарії 5 ш. фр.,
Чехословаччині 30 ш. к. Р.
Румунії 120 лей, Болгарії 750
ш., Австрії 750 ш. Звінза
адреси і год.

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

Господарське положення на Радянській Україні.

Голова Всеукраїнського Виконавчого Комітету Петровський помітив у московській „Правді“ з 7. жовтня обширну статтю п. в. „Промисловий і сільсько-господарський розвиток України“. Стаття виводить перед очі читачів світли і тісні сучасного господарського і промислового життя Рад. України. Тому вважаємо доцільним та вказання познайомити з нею і наших читачів.

1. Промисл і перспективи будови поміщицьких.

Програма вугляного промислу розрахована на видобуття около мільярда пудів вугілля на протязі цього господарського року. Безнастанні домагання і попит за металом, за сільсько-господарськими машинами, поширення скляного, содового і соляного промислу, побільшення виробу цукру на 50 відсотків у порівнянні з минулим роком — усе це має велике значіння не тільки для України, але й для всього союзу, але одночасно воно чинить і особливий уваги для себе з боку українських та загально-союзних господарських, керуючих органів.

Однак не зважаючи на розвиток і поширення промислу, всеж таки в Україні цілі кадри безробіття. Правда — слід зазначити, що серед безробітних зовсім нема кваліфікованих сил, та це не позбавляє нас обов'язку довести всіми можливими засобами до того, щоб дати працю усім масі безробітних. Самозрозуміло, що колиб зараз можна було паралельно зі зростаючими вимогами на промислові товари розвинути і їх виробництво, то безробіття зведеться би до мінімуму. На жаль цього зробити не вдається. Відчувається гостре запотребування будови окремої фабрики для виробу сільсько-господарських машин, а також будови окремої фабрики для виробу плугів. Однак і цього ми поки що не в силі здійснити. А на цих фабриках могли би працювати десятки тисяч осібників.

Повстають у нас промислові гіганти, як фабрики парових машин ВЕК у Харкові, фабрика ім. Петровського в Катеринославі, Дніпровська і Сталінська та інші фабрики в Донбасі вимагають все більше і більше кваліфікованих робітників і мешканців поліпшень закладу кращого розміщення робітників біля фабрик.

У зв'язку з відсутністю цих можливостей зростає незвичайно мешканевий голод, та спричинює гострі перепалки між поодинокими установами. А робітники в той же час змушені тулитися в невідповідних для мешканців норах, у сусідів, а то й під голим небом.

У трьох осередках — Харкові, Донбасі і Катеринославі містяться великий промисл, що має подекуди й загальносоюзне значіння. Не зважаючи на те, робітники всеж таки приходяться переживати мешканевий голод та терпіти наслід-

Власними силами.

Черговим імперативним завданням нашого громадянства є невідкладно на протязі кількох тижнів доповнити основний (акційний) капітал Земельного Банку Гіпотечного до висоти 1 (одного) міль. зол.

Про це вже досить вичерпно писалося в українській пресі. На жаль зі сумом треба це ствердити, констатувати доповнення акційного капіталу Зем. Банку не знаходиться в нашому громадянстві належного зрозуміння. Коли говорити на цю тему з поодинокими громадянами, то чується безліч заміт і заміток, але діла не слідно. Якесь декаденція, апатія й байдужість та відокремленість від громадянських справ окутала нашу суспільність. В кожній справі чується або відчувається єдиний мотив: „Моя хата в краю“.

З острахом приходиться стверджувати це громадянське обезчуження, атрофію громадянського нерва. В останніх літах понесли ми величезні втрати в кожній ділянці національного життя. Багато тих втрат було нами незавинених, спричинених чи то брутальним противником, чи то через vis majori. Але в багатьох втратах ми самі завинили. З наших давніших злочинів, правду кажучи, мало що лишилося. Між останками нашого дорілку світить між иншим кілька національних установ. Одно з видних місць займе між ними Земельний Банк Гіпотечний, єдина нашої фінансова установа. Щоби вдержати цю інституцію, щоби її пошпорити, зробити її двигуном економічного життя, — треба перш усього її уфундувати згідно з вимогами нашого сучасного життя і вимогами польського закону, що вистить над Земельним Банком як Дамоклієв меч.

Зайвим хіба було би говорити про значіння банку. Наше громадянство є вже так свідоме, що знає, що в теперішніх часах банк є тим живчиком економічного життя, що розвиває оживлюючу кров у всі бочки економічного організму.

Та підносяться голоси, що ми такі вбогі й знищені, що зложення 738 тисяч зол. є понад наші сили. Все це є правдою, однак не такою страшною правдою, щоби 7 мільонів населення не могло зложити 738 тис. зол.

Думаємо, що тільки питома нам інерція є перешкодою у виповненні цього національного імперативу. Найвища пора, щоби наступив пе-

релім в нашій байдужості. Маючи на меті причинитися до видобуття нашого громадянства в ледь-лих обіймах апатії, наша редакція буде спаділати в підписці акцій Зем. Банку Гіпот. З тією метою принаровлюємо до наших передплатників, читачів і прихильників тижневу систему підписки. Зазначуємо, що польська нація є державною нацією, а всеж таки субскрипцію на акції Польського Банку збирали всі польські редакції. Недавно „Слово польське“ пожертвувало своїх читачів уфундувало літак для польської армії. Уфундуймо й ми власними силами наш єдиний банк, даймо йому тверді основи, а тоді будемо ставити до нього й тверді вимоги.

Постаємо собі за вершок національної амбіції якнайскорше зібрати потрібний акційний капітал, та тим чином докажемо, що ми здатні до самостійного життя.

Одна акція Зем. Банку Гіп. коштує 25 зол., коштів заготовки 1 зол., разом 1 акція 26 зол. Підписку акцій приймає Адміністрація „Діла“, Львів, Ринок 10. Можна також виплачувати ратами.

В Адміністрації „Діла“ дні 1. листопада 1925 підписали акції досі громадяне:

1. Д-р Дмитро Левницький — 12 акцій — кличе: д-р Корнило Троїна, адвоката в Ходоріві, д-р Андрій Лунев, адвоката в Борщеві й інж. Роман Шеховича у Львові;

2. о. Даміян Лопатинський — 10 акцій — кличе: о. Андрій Паленського, пароха в Лисичках, о. Івана Винницького, декана в Заліссях і о. Юліана Дзєровича, дир. сем. у Львові;

3. Часопис „Діло“ — 20 акцій, — кличе: час. „Рад“ у Львові, час. „Український Голос“ в Перемишлі і час. „Громадський Голос“ у Львові;

4. Олександр Костик — 2 акції, — кличе: професора О. Кіша в Перемишлі, о. Івана Яремка, катех. в Яворові і проф. Мирона Федусевича у Львові;

5. Ред. Ф. Федорчик — 4 акції, — кличе: ред. Михайла Матчака, упр. Порфіра Буника, інж. Романа Сенишина й інж. Льва Шепаровича, всіля у Львові;

6. Ред. Василь Мудрий — 1 акцію, — кличе: о. В. Пришляка в Кривім, проф. Івана Храпливого в Коломиї і о. Івана Гнатову в Заліссях к. Тернополя;

І тому то міським господарським комітетам та виконкомам треба конечно прийти з матеріальною допомогою в ділі будови домі. Таким осередкам, як Харків, Донбас, Катеринослава — необхідно дати негайну допомогу в напрямі поширення та скріплення будівельної справи і згадженню таким чином гострої мешканевої кризи.

В обсягу заробітної плати відносини дещо покращали. Але головне наше завдання, соціалістичне завдання, що стоїть тепер перед нами — це відняти взагалі економічне положення робітництва

Народна Гостинниця

незалежніне стоварищення з обмеженою провину у Львові
зачеє своїх членів — по дну § 14, зміненого статута, затвердженого торговельним судом у Львові, — доповнити свої вкладені уділи найдаєше до дня 31-ого грудня 1925 р. до висоти 20 (двадцяти) золотих п. Немалопення цього обсяжку в означеному річці: беде уважано — без огляду на відомлення поштою кожного члена — до бляжним виступленням з членів Народ. Гостинниці. — УПРАВА. 1-3

нижчої категорії, яке покищо на-
ходитьс я у незавидному положенні.
Метою профсоюзів, Наркву пра-
ці та всіх господарських установ є
вирішення цієї наскрізь господар-
ської проблеми.

2. Реорганізація зножаю і не достача товарів.

Перш за все перед нами стоїть завдання: як сповнитися з цього-річним урожаєм та як його реалізувати. Цього року врожай на Україні в більшості випадків поклав себе прекрасним і місцями дійшов до 200 пудів з десятини. Під кінець збору урожаю хліб до ленкої міри зіпсувався наслідком безнастанних дощів. Привіз хліба на ринок теж спинився наслідком тоїж непогоди. Дощі припинили не тільки збори але й молотьбу. У багатьох місцевостях збіжжя поворостало.

Не так дивно був я в кількох селах, де стоїть великі стогни збіжжя, що цілком повереростало від дощів. Селянам приходится ждати в довгій черзі на молотилки, на які відчувається по селах велика недостача. Варабом в багатьох місцях теж погнили наслідком слоти, а в деяких випадках погнили і всі ого-родовина.

Для тих селян, які своєчасно покінчили збори збіжжя і молотьбу треба заразке дати необхідні товари, бо недостача їх припинює довіз зерна на міський ринок. Крім цього селяне, заплачувати податок, вижидали деякий час на виследи озимих посівів. Погода, що устійнилася в останніх часах та наспівша селянству допомога з боку місцевої влади і установ-протекторії дала селянам змогу відчувти, що для них є підтримка та що ними хтось цікавиться. В зв'язку з цим уже тепер помічається збільшення дозову хліба з села до міст і взагалі видно збільшення торговельного обороту.

По широкому світі.

Болгарсько-грецька війна зб'їквідована. Комісія союзних держав має ще тільки розглянути справу вини наступуючого.

Німеччина має заплатити Румунії за вивезені підчас війни матеріали 150 міль. лей золотом.

Мандатова комісія при Лізі Націй розглядала справу мандату Англії в Іраку, Палестині та Транс-Йорданії.

Австрійські урядовці всіх категорій загрозили страйком, якщо уряд не поправить їх важких матеріальних обставин.

Відступлення Кайо.

Особисті моменти. — Опозиція соціалістів. — Пресова кампанія. — Нова ситуація.

Після останнього французько-го кабінету була наслідком боротьби доволі одного його члена: міністра фінансів. Вона мала сильно особистий підклад, але відомо, що найбільше особисті непорозуміння в політичних справах є зв'язані з боротьбою принципів.

Найіскравішим моментом в у-суненні Кайо є ворожнеча між ним і деякими іншими членами кабінету. Пенлеве, що творив цей кабінет, узяв за основу Кайо, якого лавізував по довгих літах до міністерства, великий тегар. Його кабінет мав бути посереднім, примірюючим партії. Соціалісти відмовились піддержати його, з огляду на мароканську війну. 12. липня, перед парламентськими феріями, соціалісти та радикало-соціалісти поставили на чергу дня справу довіри для уряду, у зв'язку з проектом податку від капіталу. Вони мали на своїм боці 200 голосів, і уряд Пенлеве одержав довіру тільки завдяки голосам поміркованих партій.

Це роздратувало соціалістів і вони рішили на своїм конгресі у серпні більш Пенлеве не піддержувати. Вони домагались, щоб новий уряд прийняв програму санаші фінансів через т. зв. передачу приватного капіталу державі. Однак Пенлеве почував себе сильним, завдяки двом найсильнішим співробітникам, що доповнювали себе: Бріанові та Кайо. Та слід зазначити, що Бріан і Кайо не були друзями, ні особистими, ні партійними.

Кайо вернувся з Америки майже з невдачею; також його державна позичка не дала сподіваних успіхів. Ці моменти признала крайня лівація підхожими, щоб почати проти Кайо кампанію. Його вороги пробували вже на конгресі радикалів та соціалістів у Німці перевести рішення про „передачу капіталу“, щодо якого Кайо ставився вороже. Однак Кайо вмів оборонити себе добре обдуманною промовою. Пенлеве, бачучи зміцнений наступ на Кайо, не взяв його в яву оборону. І справді: по згаданім конгресі наступ збільшився у пресі. Навіть офіційний „Temps“ брав у ньому участь. Коли ще й виступив віверто зі статтею однієї директорів „Парижського Банку“ — вся преса повторила натак, що мінісія Кайо є невідхильна.

Тоді Кайо приневолив до димісії весь кабінет, не бажаючи відхилити одинцем. Бріан в останній хвилині не став у його обороні, дарма, що фінансові плани Кайо вважав раціональними. Змінивши свою популярність успіхами в Льюкарно, Бріан не хотів захистити нею, як би став рішуче на боці Кайо, який, зрештою, є його давнім суперником. Портфель Кайо перейшов у руки Пенлеве, який має журитись загальними справами державної каси. За те утворено, немов для підмоги, нове становище бу-

джетового міністра, щоб політти тегар відповідальності за фінансову кризу на дві особи.

Уступлення міністра фінансів з політичних мотивів, ще й проти його волі, не є корисним явищем у державі, яка в першу чергу має дбати про поправу фінансів. Пенлеве — великий математик матиме до діла не з теоретичними проблемами, а знову з практикою і то буденної політики. Хто зна, чи його вчорашній найближчий співробітник, Кайо, що мав право назвати його своїм другом, за те, що дав йому спроможність вернутись на становище міністра, не стане завтра його найбільшим ворогом. А вороги, що оперують цифрами, є найбільше небезпечні.

У „новітній школі“.

Промова Голови Українського Сеймового Клубу посла Сергія Хруцького, виголошена на пленумі сейму дня 22. жовтня 1925. у загальній бюджетовій дебаті.

(Продовження.)

Опісля прийшло в практиці виконання цих принципів, як також цілого закону. І те виконання виявило ясно й виразно суперечність виконавчих принципів в духом самого закону. Вже складання шкільних декларацій українським населенням відбувалося в умовах, які наглядно виявили дійсну мету польської освітньої політики: унеможливити повстання школи в українською мовою. Адміністраційні влади всякими способами перепиняли родичам українських дітей виконання потрібних формальностей. Кілько шикан мусіло перебороти населення, щоб здобути ствердження власноручності підпису на декларації! Потрібно було спеціального об'їзника міністерства внутрішніх справ, щоб припинити сваволю адміністрації.

А далі розпочалася справді дика, наварська діяльність освітніх властей. Шкільні інспектори під різними покришками відмо-

вляються приймати вношені декларації, найчастіше жадаючи, щоб родичі особисто приносили і складали ті декларації (Голос: 40-кільометрів! Голос: А ви звільнюєте від податків. Гамію). Памятаю, як я сам особисто, тут в сеймових кульозах носив в руках цілу пачку шкільних декларацій, неприйнятих інспекторами тільки тому, що родичі особисто не принесли їм тієї декларації. І памятаю, що я звертався до різних послів, головним чином членів Освітньої Комісії, звертався я і до п. міністра Станіслава Грабського тут в сеймі в кульозах. І ніхто з послів не признав слушності поведінці інспектора, навіть директор департаменту всенароднього шкільництва теж признав то неслухним. І лише один п. міністер Станіслав Грабський заявив мені, що та вимога інспектора, щоб родичі особисто зложили декларації, є згідна з принципами. Тільки тоді я зрозумів, що то за людина п. міністер Ст. Грабський, тоді побачив я, яка діяльська ненависть є в душі того міністра до всього, що українське.

Не оглядаючись на цілу низку надужит, на поліційний терор, майже кожне українське село внесло шкільну декларацію. Шкільні влади та різні польські організації народів, затрівожені тією оборонною акцією українського населення, розпочали контракцію. І аж

тоді я зрозумів, чому на основ виконавчих принципів не одночасно вноситься шкільні декларації Польськими й не-Польськими, як би того вимагала ідея братерського співжиття, і чому тут потрібно додаткових 5 місяців для вношення польських декларацій. Тих 5 місяців потрібно було для контракції. Підчас цієї кампанії, підчас цієї польської контракції, не було проступка, якого не поновлено би. Шкільні інспектори допускалися найріжнородніших надужит, спираючись на важність українських декларацій. Ріжні чинники, державні і суспільні, доклали всяких заходів, щоб була внесена потрібна кількість декларацій за польською школою. Ті декларації, що домагалися введення польської мови, виманювано підступним способом, приносивши звичайне ошуканство. Інспектор окремо покликавав кожного батька чи і матір: Хочете, щоб діти в школі вчилися польською мовою? Розуміється, була відповідь. Підпишіть. І давано підписувати декларації про введення польської викладової мови в школі. Чи це не є звичайне ошуканство?

А в інших місцевостях, як нпр. в Добромилі оголошувало, що хто хоче одержати отроу на шурі, нехай підпише ті папери. І ті папери були знову деклараціями до введення польської викладової мови в школі. Крім того вимушувало декларувати за польською школою при допомозі терору, просто купували їх ріжними об'їзниками. Нпр. говорено, що лише той одержить землю, хто підпише декларацію за польською школою. Вкінці вношені сфінговані декларації; зявилися мертві діти і ними оперували панове інспектори так, як колись Гогольський Чічков мертвими душами. Вислід був світлий. На основ цифр, оголошених в польській пресі на Волині, за польською школою заявлялося 60 тисяч осіб, тоді як за українською школою заявлялося 20 тисяч. Ви пересадили, панове, і п. міністер Ст. Грабський мусів спростовувати і направляти ту пересаду. Він, як людина розумна, від тих інспекторів, зрозумів, що і в цій справі треба зберегти справедливість.

Так скінчився другий акт шкільної акції, а третій акт передбачений законом і виконавчими розпорядками, аже зовсім не наступив. А саме перед початком шкільного року Українці не одержали повідомлення про висліди шкільного авблєсциту, як того вимагає закон

найбільший вибір блаватних газетів на осінній та зимовий 167 сезон поручає фірма 17-100

АНТІН УВЕРА
П'ява, вул. Галицька 10.

Філія в Тернополі, вул. Міхевича.
Філія в Стрию, площа П'явського.

О. Д. Р. Г. КОСТЕЛЬНИК.

14)

Зі Львева до Риму.

Відкриття. — Наш речник — Самозванець. — Знайомство у паголі.

У нас цікаві: як вона — та наша авдієнція — виглядала? Головна брама до Ватикану знаходиться зараз біля колюмнади з правої сторони базиліки св. Петра. На зрамі сторожа папських швайцарів з рушницями і байонетами... Дивне враження! Пригадуються часи, коли папи були також світськими володарями. На брамі кожний прихильний мусить виказатися карткою (позволенням). Наш „соро“ мав одну картку для нас усіх. Довгий коридор. Ідемо по сходах на поверхи. Тут і там швайцар — одначе тільки з галебардою. Вступимо в салю „Clementina“. Порожня — тільки напроти нас папський великий престол, а доволі стін давки. Перед престолом ходить швайцар з галебардою. Наш „соро“ (ще коли виробив нам авдієнцію) побивався за тим, щоб нас папа прийняв в особний салі, щоб наш представник говорив до нього, а папа промовив до нас. Однак нічого з того. Цим разом папа приймав усіх в одній салі. Година 12:30, папа приймає в 1. год. Сходиться публіка — різні національності з ріж-

них сторін світа. Два камердинери в фіолетовому одязі уставляють прихильних. (Годиться зазначити, що прості паламарі в церкві св. Петра ходять — бодай у церкві — в фіолетовій рясі з почесом.) Камердинери приходять до панів і показують їм: як мають бути одягнені. Хустинка (чи шаль) на голові. Шия має бути закрита цілком, а руки по кістці; спідниця довша; права рука без рукавиці. Пані — звичайно — не мали суконь ad hoc, і тільки шалами позакривали собі ший, а довгими рукавицями руки. Камердинери „тогувалися“ з панями саме за форму тих шалів. Якщо приходить якийсь єпископ або палат, швайцар салютує: потрясає в руках галебардою так, що вона дзеленчить.

На даний знак збігається кількох швайцарів, стають у „глід“ перед папським престолом.

З приватних папських апартаментів виходить кардинал Гаспарі, „секретар стану“. Це йому так швайцари салютують. Пішов посеред нас. За ним від папи (з приватної авдієнції) вийшов протоігумен наших ОО. Василіян, і пристав до нас. Знов швайцари збігаються в „глід“. Нам дають знак, щоб клакнути. Виходить папа. Перед папою ідуть дві вищі офіцери з „гвардії шляхтичів“, а за папою два молоді пралати чи епис-

копи в фіолетових. Папа в середині — в білій перев'язці і в білках, золотом гаптованих капцях. Іде і кожному подає руку — розуміється, що до цілування, але папа подає її так „без претенсії“, начеб мав намір тільки „подати руку“. Звичай цілування капців уже знесений (зніс його Пій X). Папа ходить доволі по салі поміж ради усталих паломників. Пралати, що ідуть за ним, кожному дають срібний медальон, вибитий на пам'ятку ювілейного року 1925. Обійшли всіх, папа поблагословив присутніх. І вже по цій авдієнції. Було це 23. липня. Так відбуваються звичайні авдієнції що дня в цьому ювілейному році.

В тій порі повно авт перед Ватиканом. Привозять і відвозять гостей. Щойно по нашій авдієнції довідався я про два — для нас цікаві — інциденти. Три особи з нашого паломництва папа запитає: „Ucraino? Leopoliti?“ А вони відповіли: „Ucraino Leopoliti!“ Стільки й було розмови. Але вона була тиха, що інші паломники, котрі були подальше, зовсім її не чули. Другий інцидент був ще цікавіший. Наш славний „професійний паломник“, д. Барвінський, — розуміється — також був з нами на тій авдієнції. І коли папа прийшов до нього, він подав папі якийсь меморіал (певне в справі унії на Підля-

ші) та сказав „memento Ucrainae!“ (пам'ятай про Україну!), але побоюючись, що такий титул міг би бути заслабий, додав ще — по короткій надумі — „et Poloniae!“ (і про Польщу). Папа взяв меморіал і передав його одному з пралатів. Також цей інцидент відбувся так тихо, що спостерегли його тільки ті, що стояли поруч д. Барвінського.

Огже вийшло так, що власний наш речником на папській авдієнції був, як він сам представляв (в своїй „Дедикації“) Володимир Барвінський з Холмищини з Підляшчя з повіта Біла, де були моші Св. Йосафата. Він думів побороти всі труднощі, яких не міг побороти наш „соро“, і сказав пані „соро“. Алеж він має цивільну відвагу — навіть побожні вірші укладати по українськи і по польськи і видавати їх друком. Так н. пр. він віршує (в честь св. Йосафата):

„Ублагай здоровля і ах! літ Мно- [gas]

Для Андреа ах! Митрополита
Най то упросить Мати Всеблага
Най він нам жие ах! Многая Літа.

„Dawniej o Matko, Tyś przed swym [obrazem]

Polaków, Rusinów Tyś widziała razem.
Niech że więc wróci w Podlasie unia.
Uproś to, upros Kodańska Maryja.“

На всіх виданнях зазначено, що

Чверть бюджету Польщі розрахована.

Сенатський виступ Найвищої Палати
Державної Контролі.

Під час бюджетної дискусії у сеймових кулуарах пролунали сенсаційні відомості про останній виступ Найвищої Палати. Контрольній Палаті, якій належить до сейму вже кілька тижнів тому, однак ще не дійшлося оголошення. Так у тому виступі кажуть, що останній рік побив рекорд у кварталі і зловживання всілякого роду коштом державного майна Польщі. М-ство зазначило, що найбільш підозріливим: зловживання в цьому відношенні: зловживання 200 мільйонів золотих. На другому місці стоїть військово-м-ство, де „попало“ 150 мільйонів золотих. Тут належить згадати польської військової маринарки, потім належить до господарських департаментів, автомобільна афера в Познані (600 автомобілів без сліду провадилась під землю) і різні „замовлення“ у неіснуючих або не функціонуючих підприємствах (напр. польська фабрика „Арма“ не дала ні одної штуки зброї а дістала 600.000 зод.) М-ство вкотре, справа, публічних робіт і ін. були найскромніші, хоч теж протратили десятки мільйонів.

Краківський „Ля Кур. Подз.“ додає до цих інформацій коментар, в якому приходить до висновку, що продала щонайменше (1) одна чверть бюджету польського державного бюджету. Входячи ближше в розгляд позицій, питаних злітом Найвищої Палати, названа газета стверджує, що взагалі всі військові доставки виготовляні польськими фірмами (не тільки зброю, але кожухи, солонини, м'ясо і т.д.) коштували на 20% дорожше, ніж були коштували за Голландією.

Здається, що найкращі коментарі могли лише ослабити враження усіх тих нечуваних інформацій.

НОВИНКИ.

— Сиронфісовано вчорашнє число за наступну статтю.

— Симпатичний двоюнок. П. Едмундів Р., урядовий одного торговельного підприємства у Варшаві, трапилася досить неприємна пригода. Під час його уїждження влітку до селі молода жінка з дитиною на руках і підбігши до нього, поклала перед нього на стіл дитину зі словами: „Це наша дитина. Заопікуйтеся нею бо я не маю звідки“, — путім шептала. Всі товариші приїжді втримувалися від своїх столів, гратуючи е. Е. Р. батьківського шаста. Але вони не мало здивувались, коли враз пан Р., який спершу зніякнів з дна, почав перешити, що він до ніякої дитини не признається і т. п. Бюрові товариші настроєні весело, почали жартувати собі з несподіваного тата, але ефект їх жартів був такий, що „тато“ вибіг на вулицю і прийів трьох поліцаїв. На вид таких нових опікунів дитина розплакалася і зворушилися серця урядовців до того, що вони рішили передати малюга громадянину, якого всі відпечкались, на свій спільний рахунок. Однак тут заперестували поліцаї: спершу треба устійити, кому дитина належить по людському і божому закону! Замотана справа розмолотилася так, що мати дитини, яка ніяким чином не могла бути звідки, була змусила з вулиці за цілою історією, прибігла і з плачем забрала собі дитину.

— З Інституту Нобеля. Нагорода за найкращу працю в царині медицини не буде цього року призначена Нобелівським Інститутом. Так само ще не відомо, чи призначать нагороду за заслуги літератури. Найбільше даних має норвежська письменниця Ундсет, в Е. році ще зовсім невідомо. Німець Томас Ман мав утратити свої попередні симпатії, тому, що його остання повість не стоїть на високій рівні попередніх; Німці і так одержали вже до цього часу найбільшу скількість зрешей. Мотиви „міжнародної рівноваги“ є здається причиною, що не хотять призначати нагороду сеніорній англійській літературі Томасові Гарді. Це позакісисове суперництво національностей, не без зерен ворожнечі, є розясненням, чому до цього часу, за 25 літ, не одержав нагород ні один російський письменник. Бунін, Мережковський, Купрін або Бальмонт могли би бути хорошими кандидатами певно не гіршими від минулорічного — Реймонта.

— Присуд за несовісну критику. У будапештській закритій судовій процес веданий двома професорами Університету, з яких один, Бек, подав у суд другого д-р Гаала, за те, що цей у ріжних статтях заявив, буди-то Бек колає нафтові терени, не маючи до цього ніяких наукових даних. Суд присудив Гаала на два місяці арешту. По відклику, коли Гааль не явився на другий розправу, поліція одержала наказ привести його силою до суду.

— Федерація союзів для культурної співпраці. 5-го ц. м. збираються у Мінській другі Загальні Збори міжнародної організації, яка має на меті сприяти до зміцнення культурних взаємин між народами. На черзі дня стоїть: організація духовних взаємин, урівноваження

права перекладів і зацінення ниток між усіма часописами, що борються „культурної солідарності Європи“. Від Німеччини делегатом буде проф. Куртос, від Франції письменник Едмон Жалю, від Іспанії бувають прем'єр Романосес і ін. Головують буде сенатор Ман: жингал, сектор мільйонного університету.

— Самогубство фільмового артиста і його жінки. Славний фільмовий артист-комік Макс Ліндер і його жінка поновили в Парижі самогубство при помочі наркотику.

— Самогубство на горах і жінки. В суботу на Знесілі річці Мусковський на горі свої жінки Анни, що померла тому 4 роки, вбив кулею із револьвера свого 7-літнього сина, а опісля і сам позбавив себе життя. Після смерті жінки М. утратив зовсім охоту до життя і не раз говорив, що скінчить самогубством.

— Мурашко звільнений. З Вильна повідомляють, що Мурашко, засудженого на два роки доми поправки, на днях за кавією випустять на волю.

— Помов фінський поет Мікаель Лібек, у 60-м році життя, Лібек був головою старшого покоління шведських письменників Фінляндії. Його найкращі твори: драми: трагедія „Брат і сестра“, „Яшкіра“, обчужена комедія „Династія Петерсберга“, „Червоний Андрій“ і драматична поема „Шопенгауер“.

— Злодій покинув церковні чаші. Іван Бернзкі і Стефан Дуда зложили на поліції дві церковні чаші, дві золоті тарки, три позолочені часті чаші і срібну кропильницю. Якійсь злодій покинув не все на Снопківській вулиці, як побачив, що до нього підходить Дуда. Злодій пропав опісля в напрямі цегольні Нахта.

— З письменників на підприємстві безработ. Олія великий французький журналіст згераувався з анкетною до великої скількості письменників на темі їх матеріального стану. Більшість відповіла, що професія письменника та журналіста давно вже перестала у Франції виплачуватися. Один з них, Берген, заявив, що тепер привололений увійти до підприємства торгівлі сиринями. Як опрацювання такої професії подає такий аргумент: може Леопольд з Габсбургів розсилати у Парижі рекламні оповістки, що продає пиво, міг великий французький драматург Седен вернутись до своєї давньої професії муляра — може і він не соромиться такої торгівлі.

— Жінка губернатором. Першим жіночим державним губернатором є, річ ясна, Американика. Вона стоїть на чолі держави Тексас і називається Ма Фергюсон. Її призначили на це становище по закінченню її мужа, який порушував закони. На протязі дев'ятидесяти років, вона встигла пережити дуже енергійні реформи і здала собі чимало... ворогів, які є незадоволені її самостійністю. Фергюсон пенна, що її протиники не зможуть захитати її становищем. Метою цієї лічачки є направити погану славу політичену її чоловіком.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Інтервенція уряду в справі обстрілювці в соїмі.

Тому що обструкція „Визволення“ в соїмі каже побоюватися, що голосування над земельною реформою перетягнеться, а уряд бажав би, щоб вже в п'ятницю соїм зачав радити над санаційними законами, уряд буде інтервеніювати в соїмових клобів у справі дальшого голосування над земельною реформою. Посередничити має міністер хліборобства Радван. Він конферував у цій справі з прем'єром Грабським. Можливо, що опозиція згодиться на інтервенцію уряду і санаційні закони увійдуть у п'ятницю на порядок засідання соїму.

Смерть Фрунзе.

Народний комісар для військових справ Фрунзе помер наслідком паралізу серця під час операції. Тіло Фрунзе зложили в домі професійних союзів у Москві. Там члени уряду і представники поодиноких військових відділів і комун. організації повняли почесну сторожу. День похоронів, цебто 3. XI., буде в цілому СРСР. днем жалоби.

Диверсанти.

Сімацять диверсантів, озброєних у рушницю, напали біля Сімятич на вози, що їхали дорогою, забрали гроші і цінні предмети та дали за те комун. поквітвання.

Геслер насл. Лютера?

Опочиція проти канцл. Лютера

збільшується. Є чутки що мін. райхс-вері Геслер буде наслідником Лютера на становищі канцлера.

Плебісцит у справі льохариських договорів.

В урядових нім. колах розглядають проект рішення справи льохариських договорів шляхом плебісциту. Це перешкодило би розв'язанню райхстага. Проект цей має канцлер пропонувати провідникам партій. „Фос. Цтг.“ думає, що на таку розв'язку центр не згодиться, бо не бажав собі, щоб вернулася до влади правниця. „Форвертс“ пише, що уряд може стрінутися з трудностями, бо 1/10 горожан управнених до голосування мусить заявитися, що бажав плебісциту. Лише розв'язання райхстагу може дати урядові основи для дальшої політики. 73. уст. ваймарської конституції вимагає, що райхстаг мусить відкинути договори, щоб їх можна піддавати під плебісцит.

Стріча Бенеша з Штресеманом.

В берлінських політ. колах зачувати, що в понеділок д-р Бенеш відвідає мін. Штресемана.

Нім.-італ. торг. договір.

Нечайне підписання німецько-італійського торг. договору викликало в політ. колах Риму сенсацію, бо ще в п'ятницю переговори не давали успіху. В півночі повідомили Мусоліні, що прийшло до порозуміння, а годину опісля договір підписано. Договір ґрунтується на найбільшому упривілеженні й повному порозумінні щодо вивозу продуктів до Німеччини. Італійський промисл одержав концесії для привозу авт. капелюхів і штучного шовку до Німеччини. Німеччина одержала широкі промислові концесії.

Греки не хочуть покинути Болгарії.

З Софії повідомляють, що Греки з незваних причин не хочуть покинути болгарської станиці ч. 3. біля Петричі. Справу передано військовим аташе союзів держав. Вони повідомили про те гр. команду. — Покинуті Греками місцевості страшно сплідровані й ограблені. Гр. офіцери й жовніри насилували жінок.

Іслам проти Європи.

Кор. „Шікаго Трібюн“ повідомляє з Дамаску, що там поширюється великий рев. рух проти Франції, Англії й Італії в цілі визволення Магометан зпід європейського ярма. Кермує рухом прогнанний Французами з Каїро провідник сирійської народньої партії. У відозвах, поширюваних між Магометанами Азії й Африки, зазначає він, що настала пора освободитися зпід влади Французів, Італійців і Англійців. — Франц. підмоги, 6000 люда йдуть до Дамаску.

З Парижа повідомляють, що положення в Сирії є ділом нім.-більшовицьких агентів, котрі зорганізували велике повстання від Марока до Індії. Між Дамаском, Бейрутом і Каїром курсують без упину агенти. Центр панарабського руху проти євр. держав є в Каїро. Багато німецьких і турецьких офіцерів зявилося між повстанцями в околицях Дамаску.

Детронізація шаха.

Обговорюючи ухвалу перського парламенту в справі детронізації шаха, „Ле Журналь“ висловлює думку, що прем'єр Кізатан освободив так країну від більшовицьких впливів.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру „О. Мітківич“
Львів, с. Лисенка.
3.XI. „Казка Старого Млина“.
5.XI. „Дні нашого життя“.
7.XI. „Чорна пантера і білий медвідь“.
8.XI. в год. 3.30 по цінах зникших

„Він“, в год. 8. вечер „Ніч під Івана Ку.“

Нові декорації і костюми. 562 26—
Український міжний хоп Д. Катна, в понеділок 2. XI. Станіславів, у вівторок 3. XI. Станіславів, у четве 5. XI. Коломия, у п'ятницю 6. XI. Коломия, у суботу 7. XI. Коломия, у неділю 8. XI. Сянтин, у понеділок 9. XI. Сянтин, у вівторок 10. XI. Калуш, у середу 11. XI. Калуш. 519 324

Дрібні оголошення.

Дешевий місяць для Пані! 30 зол. плати, 40 зол. костюм. Робота першості, виконана жіночої правельної сальон, Іосиф Флік, вул. Баярська 20, 553 15—15

НОТИ. В. Безкозовийний: 1) „Valse“ А-дур — фортепіано, 2) „Легкі тали“ фортепіано, 3) „Збірка пісень“ — квартет смичковий, 4) „Ноктюрн“ — скрипка, 705 3—5

ДІКАР-ДЕНТИСТ, або добрий технік і трибний його спільник у повільній місті. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Дентист“, 724 2—2

ІНСТРУКТОР гімназійний прохачається на повільно (Дікаст хор, чийи мн.), „Успіх“ Адм. „Діла“, 720 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Механічна Ткавля „ДЕН“ Сл. з обм. пор.

Львів, Ткавля 29.

приймає:

лен, конопі і ілота до ямичи і ан-ребу полотна, цайгів, ручників, обрусів і т. п.

Приймаємо агентів на дуже корисних у-спіях, купуюмо також сирині лянні і ко-лоплі платки найвищої ціни.

Звертаємо увагу Шан. Клієнтів, що хтс прише свої сирині найдалше до 1. квітня 1926 до нашої фабрики, тому запла-тимо фрахт. 5—6

НОВОСТИ

з поштових краєвих Фабрик і за-кордонних на ПАЛЬТА і РАГЛЯНИ в величезній виборі, як тамон ват-ліну і підшивки поручає

90 літ існуючий склад сунна

ІВАН ВАЛЛЯХ і СИН

658а) ЛЬВІВ, РИНОК 33. 2—2

Надзвичайний Загальний Збір

Кооператив „Народний Дім“ в Дрогобичі Кредитно-торговельної Кооператив з обм. повоюю відбувається для 16. листопада 1925 р. в год. 12. в полудне в с. „Народного Дому“ в Дрогобичі з сідуючим порядком нарад:

- 1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
- 2) Зміна статуту.
- 3) Внески і запити.

На випадок несприятливості нимаганого статуту числа членів, відбудуться того самого дня о годину пізніше в тім самім локалі і з тим самим порядком нарад другі Загальні Збори, які будуть важко рішати без огляду на число членів. 730 1—1 НАДЗІРНА РАДА.

Звичайні Загальні Збори

Музичного Т-ва ім. М. Лисенка у Львові відбудуться у четве для 19. листопада 1925 р. в год. 6. вечер в малій с. Т-ва (вул. Шашкевича 5. III. п.). В разі браку комплету в год. 7. вечером.

Появлюк обрад:
1) Відчитання попереднього протоколу.
2) Звіт уступаючого Виділу.
3) Вибір нового Виділу.
4) Внески членів.
Членські вкладки (5 зол. на рік) збирає окремий курсор. 731 1—1 ВИДІЛ.

Отсим відкликую свої заміти с-у проти п. Павла Климка, управител-ля школи в Підгірцях.

Еронім Яворський,
контрольор почтовий.

728 1—1

Ширіть наш часопис!